

Michael Connelly

Betonblond

I

Er staan nergens banken in de gangen van het federale gerechtsgebouw in *downtown* Los Angeles. Je kunt nergens gaan zitten. Als je langs de muur naar beneden glijdt en op de koude marmeren vloer gaat zitten, zegt de eerste de beste gerechtsbode die langskomt dat je op moet staan. En die bodes lopen constant heen en weer over de gang.

De reden voor deze weinig gastvrije ontvangst is dat de federale overheid in haar gerechtsgebouw niet de minste indruk wil wekken dat het recht er langzaam of zelfs helemaal niet wordt voltrokken. Ze duldt niet dat er mensen op de banken in de gang of op de vloer zitten te wachten, met vermoeide ogen, tot de deuren van de rechtszaal opengaan en hun zaak of de zaak van hun dierbaren wordt omgeroepen. Dat soort taferelen zie je al genoeg als je Spring Street oversteekt en het gebouw van de arrondissementsrechtbank voor strafzaken binnengaat. Elke dag puilen op elke verdieping de banken in de gangen uit van de wachtenden. De meeste zijn vrouwen en kinderen, met een echtgenoot, minnaar of vader die gevangenzit. De meeste zijn zwart of bruin. De banken lijken vaak net volgepakte reddingsbootjes, vrouwen en kinderen eerst, waarop de mensen opeengepakt zitten, op drift zijn geraakt en wachten, alsmaar wachten tot ze worden gevonden. De bootvluchtelingen, zo noemen de lolbroeken van het gerechtsgebouw hen.

Aan deze dingen dacht Harry Bosch toen hij een sigaret stond te roken op de stoep van het federale gerechtsgebouw. Nog zoiets. Roken was binnen verboden. Dus moest hij tijdens de pauzes helemaal met de lift naar beneden en naar buiten. Buiten stond een asbak met zand, achter de betonnen sokkel van het beeld van de geblinddoekte vrouw die de weegschaal van het recht vasthield. Bosch keek naar het beeld. Hij vergat altijd hoe ze ook alweer heette. Vrouwe Justitia. Grieks of zo, maar hij wist het niet zeker. Hij vouwde zijn krant weer open en las het artikel nog een keer.

De laatste tijd las hij 's ochtends alleen nog maar de sportpagina's. Hij concentreerde zich op de laatste pagina, waarop de honkbaluitslagen en statistieken elke dag zorgvuldig in kaart werden gebracht en bijgehouden. Hij putte een vreemd soort troost uit de kolommen vol getallen en percentages. Ze waren helder en bondig, en vormden een absolute orde in een ordeloze wereld. Dat hij wist wie de meeste homeruns had geslagen voor de Dodgers, gaf hem het gevoel dat hij toch nog iets van een band had met de stad en met zijn eigen leven.

Maar vandaag had hij de sportbijlage opgevouwen in zijn koffertje laten zitten, onder zijn stoel in de rechtszaal. Hij stond nu met het katern Stadsnieuws van de *Los Angeles Times* in zijn handen. Hij had de krant netjes in vieren gevouwen, wat hij automobilisten op de snelweg had zien doen, om te kunnen lezen tijdens het rijden. Het stuk over de rechtszaak stond in een hoekje onderaan op de voorpagina van het katern. Hij las het verhaal nog eens en voelde zich opnieuw rood worden door wat hij over zichzelf las.

ZAAK GESTART TEGEN 'TOUPETSCHUTTER'

Van onze redacteur Joel Bremmer

Vandaag gaat een ongebruikelijke civielrechtelijke zaak van start, waarin een rechercheur van de politie van Los Angeles ervan wordt beschuldigd vier jaar geleden buitensporig geweld te hebben gebruikt toen hij een vermeende seriemoordenaar met een dodelijk schot verwondde, in de veronderstelling dat de man naar een wapen greep. De vermeende moordenaar probeerde in werkelijkheid zijn haarstukje te pakken.

Rechercheur Harry Bosch (43) van de politie van Los Angeles is voor de federale rechtbank gedaagd door de weduwe van Norman Church, een ruimtevaarttechnicus die hij dodelijk trof tijdens de ontknoping van het onderzoek naar de zogenaamde Poppenmakermoorden.

Voordat de schietpartij plaatsvond, was de politie al bijna een jaar lang op zoek naar de seriemoordenaar die in de media de Poppenmaker werd genoemd omdat hij de gezichten van zijn elf slachtoffers met make-up had beschilderd. Tijdens de in de pers breed uitgemeten speurtocht naar de moordenaar, stuurde deze gedichten en brieven naar Bosch en naar de *Times*.

Na Church' dood liet de politie weten dat zij over onweerlegbare bewijzen beschikte waaruit bleek dat de werktuigbouwkundige de moordenaar was.

Bosch werd geschorst en van de speciale unit Moordzaken, afdeling Beroving en Moord, van de politie van Los Angeles overgeplaatst naar de afdeling Moordzaken van het Hollywood-korps. Middels deze degradatie maakte de politie duidelijk dat Bosch een disciplinaire straf kreeg opgelegd voor begane procedurefouten. Hij had bijvoorbeeld nagelaten versterking te vragen bij het appartement in Silverlake waar de fatale schietpartij plaatsvond.

Politiefunctionarissen verklaarden dat de schietpartij waarbij Church de dood vond, een 'goede actie' was, politiejargon voor een correcte handeling.

Aangezien het door Church' dood nooit tot een rechtszaak is gekomen, is een groot gedeelte van het bewijsmateriaal dat de politie had verzameld nog nooit onder ede geopenbaard. Hierin zal waarschijnlijk verandering komen tijdens de federale rechtszaak. De verwachting is dat er vandaag een einde komt aan de juryselectie, die een week heeft geduurd, en dat de advocaten hun inleidend betoog zullen houden.

Bosch moest het papier opnieuw vouwen om de rest van het verhaal, dat op een volgende pagina stond, te kunnen lezen. Hij werd afgeleid door zijn eigen foto op de middenpagina. Het was een oud portret dat eruitzag als een arrestatiefoto. Het was hetzelfde als op zijn identiteitskaart van het bureau. De foto ergerde Bosch veel meer dan het artikel. Het was een inbreuk op zijn privacy om een afbeelding van hem af te drukken. Hij probeerde zich weer op het stuk te concentreren.

Omdat hij in functie was toen de schietpartij plaatsvond, wordt Bosch verdedigd door de officier van justitie. Als het oordeel uitvalt ten gunste van de eiseres, zullen de belastingbetalers voor de kosten opdraaien, niet Bosch.

De echtgenote van Church, Deborah, wordt vertegenwoordigd door Honey Chandler, advocate in burgerrechten die gespecialiseerd is op het gebied van wangedrag van de politie. Vorige week verklaarde Chandler in een interview dat zij zal probe-

ren de jury ervan te overtuigen dat Bosch dermate onbezonnen handelde dat het fatale schot op Church onvermijdelijk was.

‘Rechercheur Bosch speelde cowboytje en dat heeft iemand het leven gekost,’ zei Chandler. ‘Ik durf niet te zeggen of hij slechts roekeloos handelde of dat er iets duisters aan de hand is, maar daar komen we tijdens de rechtszaak wel achter.’

Die zin had Bosch minstens zes keer gelezen sinds hij de krant tijdens de eerste pauze onder ogen had gekregen. Duister. Wat bedoelde ze daarmee? Hij had geprobeerd zich er niet door te laten opfokken, want hij wist dat Chandler slinks genoeg was om de krant te gebruiken voor een psychologische oorlogvoering. Hij beschouwde het als een waarschuwingsschot. Hij wist wat hem te wachten stond.

Chandler verklaarde ook dat ze van plan was om het bewijs dat Church de Poppenmaker was, in twijfel te trekken. Ze zei dat Church, vader van twee dochters, niet de seriemoordenaar was geweest die de politie zocht, en dat hij als zodanig was bestempeld om het wangedrag van Bosch toe te dekken.

‘Rechercheur Bosch heeft een onschuldige man in koelen bloede gedood,’ zei Chandler. ‘In deze rechtszaak doen wij wat de politie en de openbare aanklager hebben verzuimd. We brengen de waarheid boven tafel en eisen gerechtigheid voor het gezin van Norman Church.’

Bosch en assistent-officier van justitie Rodney Belk, die hem verdedigt, gaven geen commentaar op dit verhaal. Behalve Bosch zelf komen in de één tot twee weken dat de zaak gaat duren, de volgende getuigen...

‘Kun je wat kleingeld missen, makker?’

Bosch keek op van de krant en zag het smerige, overbekende gezicht van de dakloze man die de voorkant van het gerechtsgebouw als zijn territorium beschouwde. Bosch had hem hier elke dag naar kleingeld en sigaretten zien zoeken in de week dat de jury werd geselecteerd. De man droeg een versleten tweedjas over twee sweaters en een corduroy broek. Hij had een plastic zak met spullen bij zich en een grote koffiebeker van schuimplastic, die hij de mensen onder de neus

hield als hij hun om kleingeld vroeg. Hij had ook altijd een schrijfblok bij zich waarop van alles stond gekrabbeld.

Bosch klopte gedachteloos op zijn zakken en haalde zijn schouders op. Hij had geen kleingeld.

‘Een dollar is ook goed.’

‘Ik heb geen losse dollar.’

De dakloze gaf het op en keek in de asbak. Bruine sigarettenpeuken staken uit het zand omhoog als een kankergezwell. Hij stak zijn schrijfblok onder zijn arm en begon tussen het aanbod te zoeken. Hij viste de peuken eruit waar nog minstens één centimeter tabak aan te halen viel. Soms vond hij een sigaret die haast niet opgerookt was, en klakte goedkeurend met zijn tong. Hij deed zijn oogst uit de asbak in zijn koffiebeker.

Tevreden met zijn vondst ging hij bij de asbak weg en keek naar het beeld. Hij keek Bosch weer aan, gaf hem een knipoog en maakte neukbewegingen met zijn heupen.

‘Hoe is het met m’n meissie?’ zei hij.

De man kuste zijn eigen hand en streelde het beeld ermee.

Voordat Bosch iets kon zeggen, begon de semafoon aan zijn riem te piepen. De dakloze deinsde een paar stappen terug en hief zijn vrije hand op om het onbekende kwaad af te weren. Bosch zag de paniek en de waanzin op zijn gezicht. Het was de blik van iemand bij wie de verbindingen in de hersenen waren gestoord omdat de synapsen te ver uit elkaar lagen. De man draaide zich om en maakte dat hij wegkwam richting Spring Street, met zijn beker vol peuken.

Bosch keek hem na tot hij was verdwenen en haalde de semafoon van zijn riem. Hij herkende het nummer dat het apparaat weergaf. Het was het doorkiesnummer van inspecteur Harvey Pounds, bijgenaamd ‘De Pens’, op het bureau Hollywood. Hij doofde zijn sigaret in het zand en ging het gerechtsgebouw binnen. Boven aan de roltrap bevond zich een rij munttelefoons, vlak bij de rechtszalen op de eerste verdieping.

‘Harry, wat is er op het moment gaande?’ vroeg Pounds.

‘Niks bijzonders. Het bekende wachten. Er is inmiddels een jury en nu zijn de advocaten binnen bij de rechter om over de inleiding te praten. Belk zei dat ik daar niet bij hoefde te zijn, dus ik hang hier maar wat rond.’ Hij keek op zijn horloge. Het was tien voor twaalf. ‘Ze zullen zo wel lunchpauze nemen,’ voegde hij eraan toe.

‘Goed. Ik heb je nodig.’

Bosch antwoordde niet meteen. Pounds had hem beloofd dat hij hem niet op een zaak zou zetten tot het proces voorbij was. Nog een week, misschien twee, maximaal. Pounds móést hem dat wel beloven. Hij wist dat Bosch geen moord kon onderzoeken als hij vier dagen per week bij de federale rechtbank zat.

‘Wat bedoel je? Ik sta toch niet op de lijst?’

‘Dat klopt. Maar we hebben misschien een probleem. Het heeft met jou te maken.’

Bosch aarzelde weer. Zo ging dat nou altijd met Pounds. Harry zou een verklikker nog eerder vertrouwen dan Pounds. Er was altijd een verschil tussen wat hij zei en wat hij eigenlijk bedoelde. Het leek erop dat de inspecteur weer eens schijnbewegingen zat te maken. Hij sprak in raadsels en probeerde Bosch ertoe te verleiden toe te happen.

‘Een probleem?’ vroeg Bosch ten slotte zich op de vlakke houdend.

‘Ik neem aan dat je de krant van vandaag hebt gezien. Dat stuk over je zaak in de *Times*?’

‘Ja, ik zat het net te lezen.’

‘Nou, we hebben weer een brief gehad.’

‘Een brief? Waar heb je het over?’

‘Ik heb het erover dat iemand een brief heeft achtergelaten bij de balie. Met jouw naam erop. En het lijkt verdomd veel op die brieven die je indertijd van de Poppenmaker hebt gekregen.’

Bosch kon wel merken dat Pounds het heerlijk vond om het verhaal zo lang mogelijk te rekken.

‘Als mijn naam erop stond, hoe weet jij er dan van?’

‘Hij kwam niet via de post. Geen envelop. Het was één vel papier, dichtgevouwen. Met jouw naam erop. Iemand heeft het bij de balie neergelegd. En een van de mensen daar heeft het gelezen. De rest laat zich raden.’

‘Wat staat erin?’

‘Je zult dit niet leuk vinden, Harry. De timing is nogal beroerd. Maar in die brief staat min of meer dat je de verkeerde hebt gepakt. Dat de Poppenmaker nog steeds leeft. De schrijver zegt dat hij de echte Poppenmaker is en dat het moorden gewoon doorgaat. Hij schrijft dat je de verkeerde hebt doodgeschoten.’

‘Dat is gelul. Die brieven van de Poppenmaker hebben in de krant

gestaan en in Bremmers boek. Iedereen kan die stijl nadoen en een brief schrijven. Je...'

'Denk je soms dat ik niet goed snik ben, Bosch? Ik weet ook wel dat iedereen zoiets kan schrijven. Maar dat wist de schrijver ook. Dus heeft hij er als bewijs een soort van schatkaart bijgedaan. Een kaart die leidt naar een volgend lijk.'

De lijn bleef lang stil. Bosch dacht na en Pounds wachtte af. 'En?'' zei Bosch ten slotte.

'En dus heb ik Edgar vanochtend naar die plek gestuurd. Herinner je je Bing's aan Western nog?'

'Bing's? Ja, ten zuiden van de Boulevard. Bing's. Een biljartzaal. Die tent is vorig jaar tijdens de rellen toch afgebrand?'

'Precies,' zei Pounds. 'In de as gelegd. Ze hebben de boel geplunderd en in de fik gestoken. Het enige wat er nog van over is, zijn drie muren en de betonnen vloer. De gemeente wil dat het wordt afgebroken, maar de eigenaar heeft nog geen actie ondernomen. Volgens de brief was dat in elk geval de plek. Er stond in dat ze onder de vloer is begraven. Edgar is met een ploeg werklui eropaf gegaan, inclusief drilboren en de hele mikmak.'

Pounds zat het lekker uit te smeren. Wat een lul van een vent, dacht Bosch. Deze keer wachtte hij langer. Toen de stilte pijnlijk werd, zei Pounds eindelijk weer iets.

'Hij heeft een lijk gevonden. Precies zoals in de brief stond. Onder het beton. Hij heeft een lijk ontdekt. Dat is...'

'Hoe oud is het?'

'Dat weten we nog niet. Maar het is wel oud. Daarom bel ik je ook. Ik wil dat je er tijdens de lunch heen gaat en eens kijkt wat je ervan vindt. Of het echt een slachtoffer van de Poppenmaker kan zijn of dat het een andere gek is die ons probeert te naaien. Jij bent de expert. Ga er maar naartoe als de rechter gaat lunchen. Ik zie je daar wel. En dan ben je op tijd terug voor de inleiding.'

Bosch voelde zich slap. Hij had alweer zin in een sigaret. Hij probeerde alles wat Pounds zojuist had gezegd te plaatsen. De Poppenmaker, Norman Church, was nu vier jaar dood. Er was geen vergissing mogelijk. Bosch had het die avond zeker geweten. Hij was er ook nu nog heilig van overtuigd. Church was de Poppenmaker geweest.

'Dus die brief lag ineens op de balie?'

'De baliebeambte vond hem ongeveer vier uur geleden op de balie

bij de ingang. Niemand heeft iemand gezien die hem achterliet. Je weet zelf wel hoe druk het 's ochtends is bij de ingang. Bovendien was er een aflossing van de dienst. Ik heb Meehan ernaartoe gestuurd om de baliebedienden te ondervragen. Niemand wist een reet van die brief, totdat hij gevonden werd.'

'Verdomme. Lees eens voor.'

'Dat gaat niet. De lui van de Technische Recherche hebben hem. Ik denk niet dat ze vingerafdrukken vinden, maar we moeten de schijn ophouden. Ik maak wel een kopie en dan neem ik die mee naar de plaats van delict, goed?'

Bosch antwoordde niet.

'Ik weet wat je denkt,' zei Pounds. 'Maar laten we eerst eens kijken wat er daar te zien valt. We hoeven ons nog niet druk te maken. Misschien is het wel een stunt van die advocate Chandler. Ze lijkt me ertoe in staat. Ze is wel zo'n type dat alles zal doen om iemand van het korps te zien hangen. Kickt erop haar naam in de krant te zien.'

'En de media? Weten die hier al van?'

'We hebben een paar telefoontjes gekregen over de ontdekking van een lijk. Ze weten het waarschijnlijk via de zendfrequentie van de lijkschouwer. Wij zijn uit de lucht gebleven. Hoe dan ook, niemand weet iets over de brief en de connectie met de Poppenmaker. Ze weten alleen dat er een lijk is gevonden. Ze vinden het zeker wel geil dat het is gevonden onder een van de panden die tijdens de rellen zijn platgebrand.

We moeten ons in elk geval stil houden over die link met de Poppenmaker. Tenzij degene die de brief heeft geschreven, ook kopieën naar de media heeft gestuurd. Als dat zo is, horen we dat vanavond.'

'Hoe heeft hij haar onder de vloer van een biljartzaal kunnen begraven?'

'Het gebouw was niet alleen maar een biljartzaal. Achterin waren er opslagruimtes. Voordat het Bing's heette, was het een rekvisietenopslag van een studio. En toen Bing's de voorkant betrok, verhuurden ze gedeelten van de achterkant als opslagplaats. Dit heeft Edgar me allemaal verteld, nadat hij de eigenaar had opgetrommeld. De moordenaar heeft waarschijnlijk een van de ruimtes gehuurd, de bestaande vloer opengebroken en het lijk van het meisje erin gedumpt. De hele tent is platgebrand tijdens de rellen. Maar het vuur heeft de betonnen vloer niet beschadigd. Het lijk van die arme meid heeft al die tijd daar-

onder gelegen. Edgar zei dat ze wel een mummie leek.'

Bosch zag de deur van zaal nummer 4 opengaan en leden van de familie Church naar buiten komen, gevolgd door hun advocaat. Het was lunchpauze. Deborah Church en haar twee tienerdochters keken hem niet aan. Maar Honey Chandler, die door de meeste dienders en anderen in het federale gerechtsgebouw Money Chandler werd genoemd, wierp hem in het voorbijgaan een dodelijke blik toe. Haar ogen waren zo donker als gevlamd mahoniehout en staken af tegen haar gebruinde gezicht. Haar gezicht straalde wilskracht uit. Ze was een aantrekkelijke vrouw en had glanzend goudblond haar. Haar figuur ging verscholen onder de stijve lijnen van haar blauwe pakje. Bosch voelde de vijandigheid van het groepje als een golf over zich heen spoelen.

'Bosch, ben je er nog?' vroeg Pounds.

'Ja. Het lijkt erop dat we gaan lunchen.'

'Prima. Kom hierheen, dan zie ik je wel. Het is raar dat ik het zeg, maar ik hoop dat het een andere maniak is. Dat lijkt me het beste voor jou.'

'Goed.'

Bosch had al bijna opgehangen toen hij de stem van Pounds nog hoorde. Hij bracht de hoorn opnieuw naar zijn oor.

'Nog één dingetje. Als de media opduiken, laat je ze maar aan mij over. Wat er ook uitkomt, jij kunt formeel niet bij deze nieuwe zaak betrokken zijn vanwege het proces over die oude zaak. Je komt gewoon een kijkje nemen als deskundige, om het zo maar te zeggen.'

'Goed.'

'Ik zie je daar dan.'

2

Bosch reed het centrum uit via Wiltshire en nam de afslag naar Third nadat hij langs de resten van MacArthur Park was gekomen. Toen hij op Western de afslag in noordelijke richting nam, zag hij links de opeenhoping van patrouillewagens, rechercheauto's en de voertuigen van de patholoog-anatoom en andere technische experts. In de heuvels in de verte, richting noorden, schemerde de tekst HOLLYWOOD, nauwelijks leesbaar door de smog.

Van Bing's was niet meer over dan drie zwartgeblakerde muren en een hoop verkoold puin. Er was geen dak, maar de geüniformeerde dienders hadden een blauw plastic zeildoek over de bovenkant van de achterste muur gehangen en dat vastgebonden aan het harmonikagaas dat voor het pand langsliep. Bosch wist dat dit niet was gedaan omdat de onderzoekers zo graag in de schaduw wilden werken. Hij boog zich naar voren en keek door zijn voorruit omhoog. Daarboven zag hij ze cirkelen. De aasgieren van de stad, de helikopters van de media.

Bosch stopte langs de stoeprand en zag een stel gemeentearbeiders naast een vrachtwagen vol werktuig staan. De walging was op hun gezichten te lezen, en ze stonden hevig aan hun sigaret te trekken. Hun drillboren stonden op de grond bij de achterkant van de vrachtwagen. Ze stonden te wachten en te hopen dat hun werk hier was afgelopen.

Aan de andere kant van de vrachtwagen, naast de blauwe bestelwagens van de lijkschouwer, stond Pounds. Hij leek zich te vermennen en Bosch zag dat hij er even misselijk uitzag als de burgers. Hoewel Pounds commandant van de recherche van Hollywood was, inclusief de moordbrigade, had hij zelf nooit bij Moordzaken gezeten. Zoals bij zoveel hoge pieten in het korps had hij zijn positie niet te danken aan ervaring maar aan proefwerkcijfers en kontlikkerij. Het deed Bosch goed als iemand als Pounds een portie kreeg van wat de echte diender elke dag over zich heen kreeg.